2015-16

GUIDE TIL
FRITIDS- & STUDIEJOB

JOBPATRULJEN
FAGBEVÆGELSEN - VI GØR DIG STÆRKERE!

GUIDE TIL FRITIDS- & STUDIEJOB

Guide til fritids- & studiejob, udgivet af Jobpatruljen Danmark, juni 2015
Grafisk design: Kristian Emil Petersen, kepdesign.dk
Oplag: 100.000

JOBPATRULJESEKRETARIATET
Weidekampsgade 8
DK 0900 København C
Jobpatruljen@jobpatruljen.dk

Landskoordinator, Rasmus Kjeldsmark Jakobsen
Projektkoordinator, Mia Frølgaard

REDAKTION
3F – Fagligt Fælles Forbund, Simon Ørbæk
Dansk Metal, Jonas S. Larsen
Finansforbundet, Kristian Lind
FOA - Fag & Arbejde, Dorthe M. Pedersen
Fødevareforbundet NNF, Tue Jensen
HK Danmark, Kim Jensen
Jobpatruljen, Mia Frølgaard
Malerforbundet, Charlotte Klitsgaard
Socialpædagogernes Landsforbund, Lise R. Have

5 GODE RÅD

1. **Sørg for at have en ansættelseskontrakt**, der er underskrevet af din arbejdsgiver. Husk at gennemgå den med dine forældre eller din fagforening.

2. **Undersøg, om der er overenskomst på din arbejdsplads.** En overenskomst vil sige, at din arbejdsplads har lavet en aftale med en fagforening om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v. Din fagforening ved, om der er overenskomst, der hvor du arbejder. Hvis der er en overenskomst, skal din arbejdsgiver give dig den mindsteløn, der er forhandlet hjem på din arbejdsplads. Husk, at alle de mindstelønninger, du kan se her i guiden, kun gælder, hvis din arbejdsplads har overenskomst.

3. **Undersøg dine rettigheder**, og om din arbejdsplads lever op til dem. Din fagforening kan hjælpe dig.

4. **Sig fra over for din arbejdsgiver**, hvis du synes, du bliver uretfærdigt behandlet.

5. **Meld dig ind i en fagforening.** Det er den bedste sikkerhed, du kan få for et godt arbejdsliv.

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION

LOVE & REGLER

LOVE & REGLER - ARBEJDSMILJØ

LØNSATSER

FAGFORENINGER

HVAD SKAL JEG HAVE I LØN?

38 BANK & KONTOR
39 Bank
40 Kontor

42 BUTIK & SERVICESTATION
43 Bageri: Ekspedition
44 Butik
46 Butik: COOP Danmark
48 Servicestationer
50 7-Eleven på DSB-stationer
52 Slagter: Ekspedition

54 BYGGERI & VÆRKSTED
55 Arbejdsdreng på Metal-/ Auto-/Cykelværksted
56 Byggeri
56 Maler
57 Træ- og møbelindustri

60 FABRIK
61 Fabrik
64 Mejeri

66 HOTEL & RESTAURATION
67 Hotel og restauration
– herunder: café/cafeteria/ opvasker/tjener
69 Fastfood: supermarkeder
70 Fastfood: COOP Danmark
71 Diskoteker og spillesteder
71 Kantine: Offentlig

72 LAGER & TRANSPORT
73 Avisbud
73 Post Danmark
74 Kontor og lager
75 Transport og lager

76 LANDBRUG & GARTNERI
77 Landbrug
77 Gartnerier og planteskoler
78 Anlægsgartneri

80 OMSORG & PLEJE
81 Handicaphjælper
81 Hjemmeplejen
82 Piccolo (Hospital)
82 Portør
83 Pædagogmedhjælper
83 Ung i huset/Børnepasser

84 RENGØRING & SERVICE
85 Biograf
85 Fitness
86 Rengørings- og serviceassistent
87 Rengøring og teknisk service: Offentlig
89 Bageri: Rengøring
90 Slagter: Rengøring
91 Vaskeri

INTRODUKTION

Har du prøvet, at:

- du ikke fik nok i løn?
- du ikke fik feriepenge?
- du blev sat til at udføre arbejde, der var farligt?
- du blev bedt om at blive 5 min. ekstra uden at få løn for det?
- du selv skulle finde en afløser, når du var syg?

Vi har desværre både set og hørt det før – og derfor er vi også klar til at hjælpe dig. Jobpatruljen er fagforeningernes hjælp til unge med fritidsjob. Vi kører rundt i landet og besøger unge på job. Vi tjekker løn og ansættelsesforhold og giver gode råd om, hvordan du får den bedste start på arbejdsmarkedet.

Løber du ind i problemer, eller har du spørgsmål til din løn, regler, overenskomster m.m., kan du **ringe gratis til Jobpatruljen på 8024 1010**. Her kan du tale anonymt med os og få svar på dine spørgsmål.

HVILKE REGLER GÆLDER PÅ ARBEJDSMARKEDET?

Arbejdsmarkedet har regler, som både du og din arbejdsgiver skal overholde. Reglerne kan deles op i overenskomster og love.

HVAD ER EN OVERENSKOMST?

En overenskomst er en aftale mellem din arbejdsgiver og fagforening om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v. Har din arbejdsplads ikke en overenskomst, skal du selv forhandle din løn og arbejdsforhold. Uden en overenskomst kan du ikke kræve den løn og de tillæg, som du finder her i guiden på side 36-91.

HVEM GÆLDER LOVENE FOR?

Arbejdsmarkedets love gælder for alle, uanset om din arbejdsplads har overenskomst eller ej. I afsnittet Love & Regler på side 8-35 kan du se alt det, du har brug for at vide – alt fra ansættelseskontrakt til arbejdsmiljø.

HVORDAN KAN DU BLIVE MEDLEM AF EN FAGFORENING?

Alle over 13 år kan melde sig ind i en fagforening. Når du er medlem af en fagforening, er du sikret hjælp, hvis du får problemer på din arbejdsplads. Din fagforening giver dig gode råd, juridisk hjælp og vejledning i enhver situation.

Er du i tvivl om, hvilken fagforening der passer til dig? Så kontakt Jobpatruljen på 8024 1010 eller jobpatruljen@jobpatruljen.dk

LOVE OG REGLER

Der er nogle ting, du skal vide, for at være godt klædt på til at arbejde. Som fritidsjobber under 18 år, er du beskyttet af en masse lovgivning, som alle arbejdsgivere selvfølgelig har pligt til at overholde. I det følgende kapitel kan du læse om nogle af de love og regler, som kan være vigtige for dig at kende - alt fra ansættelseskontrakt til løn under sygdom.

LOVE OG REGLER

9 Før du starter i et nyt fritidsjob
10 Ansættelseskontrakt
12 Er du under 13 år?
12 Er du 13-15 år?
14 Feriepenge
15 Funktionærloven
15 Fyret
16 Skat
17 Sygdom

ARBEJDSMILJØ

19 Undgå arbejdsskader
20 Er du kommet til skade?
22 Arbejdstid og hviletid
24 Må du være alene på job?
25 Arbejde i lokaler med alkohol
26 Kemikalier
26 Opløsningsmidler
29 Løft og skub
32 Maskiner
35 Psykisk arbejdsmiljø

FØR DU STARTER I ET NYT FRITIDSJOB

Har du fundet et fritidsjob? Tillykke! Et godt fritidsjob giver dig både penge på kontoen og en masse sjove og gode erfaringer for resten af livet.

TJEK DIT NYE JOB

- **Vurdér jobbet.** Før du beslutter dig endeligt, er det vigtigt, at du gør dig klart: Har du lyst til jobbet, og kan du kombinere arbejdstiderne og mængden af opgaver med din skolegang?
- **Find ud af, om din kommende arbejdsplads har overenskomst** – det vil sige, om de har lavet en aftale med en fagforening om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v. Din fagforening ved, om der er overenskomst på din nye arbejdsplads. Husk, at alle de mindstelønninger, du kan se her i guiden på side 36-91, kun gælder, hvis din arbejdsplads har overenskomst.
- **Vær opmærksom på arbejdsmiljøet**. Der er særlig lovgivning om arbejdsmiljø for børn og unge under 18 år. Alle arbejdsgivere skal overholde reglerne – uanset om de har overenskomst eller ej.

FÅ SVAR PÅ DINE SPØRGSMÅL

- **Kontakt din fagforening.** Find ud af, hvilken fagforening dit kommende job hører under. Du kan læse meget mere om dem på side 92-99.
- **Kontakt Jobpatruljen** på 8024 1010 eller jobpatruljen@jobpatruljen.dk. Vi giver dig svar om løn, overenskomst, love og regler (herunder arbejdsmiljø) og medlemskab af fagforeninger.

ANSÆTTELSESKONTRAKT

Du har ret til en ansættelseskontrakt i et fritids- eller feriejob, når du har været ansat i mere end 1 måned, og din arbejdstid er mere end 8 timer om ugen.

Arbejder du i begyndelsen kortere tid end 8 timer om ugen? Så har du først ret til en ansættelseskontrakt, når din arbejdstid inden for de seneste 4 uger har oversteget 8 timer i gennemsnit pr. uge. **Både du og din arbejdsgiver skal underskrive kontrakten. Husk at få en kopi.**

Selv om du ikke opfylder kravene til at få en ansættelseskontrakt, er det altid en god idé at bede din arbejdsgiver om en kort skriftlig aftale om din ansættelse. Så kan der nemlig aldrig sås tvivl om, hvad I har aftalt.

Husk at spørge dine forældre eller din fagforening til råds inden, du skriver under på din ansættelseskontrakt. Er du ikke allerede medlem af en fagforening, så spørg Jobpatruljen på 8024 1010 eller jobpatruljen@jobpatruljen.dk.

HVAD SKAL EN ANSÆTTELSESKONTRAKT INDEHOLDE?

Din kontrakt skal indeholde informationer om alle vigtige ansættelsesforhold, I har aftalt. Blandt andet:

- Overenskomst/funktionærlov eller anden aftale
- Arbejdssted
- Løn
- Tillæg
- Opsigelse
- Arbejdstid
- Eventuelle risici ved dit job.

Se en fold-ud-skabelon på en typisk ansættelseskontrakt på side 103.

ER DU ANSAT UNDER FUNKTIONÆRLOVEN?

Funktionærloven har nogle særlige regler. Blandt andet har du krav på mindst 1 måneds opsigelsesvarsel de første 5 måneder af din ansættelse, medmindre I har aftalt prøvetid*.

Derefter har du krav på 3 måneders opsigelse. Dit opsigelsesvarsel stiger med 1 måned pr. 3. år – dog kun indtil 6 måneders opsigelse. Du har også krav på fuld løn under sygdom, hvis du er omfattet af funktionærloven.

Læs mere om funktionærloven på side 15, og find ud af om reglerne gælder for dig.

Er du ikke funktionær, vil dine opsigelsesvarsler fremgå af din ansættelseskontrakt. Ofte vil varsler for ikke-funktionærer være kortere, end dem vi kender fra funktionærloven.

*Hvis du har fået nyt job, vil der ofte stå i din kontrakt, at du har tre måneders prøvetid. Det betyder, at din arbejdsgiver i prøvetiden kan opsige dig med 14 dages varsel. Hvis du vil opsige dit job, kan du som regel gøre det fra dag til dag i prøveperioden. Men i nogle kontrakter er der et gensidigt opsigelsesvarsel på 14 dage, hvilket betyder, at du også selv skal sige op med 14 dages varsel (altså senest efter to en halv måned). Husk derfor altid at læse din kontrakt igennem.

ER DU UNDER 13 ÅR?

Hvis du er under 13 år, må du som udgangspunkt ikke have et arbejde. Men du kan dog få tilladelse til at arbejde med nogle bestemte kulturelle aktiviteter som:

- Sportsaktiviteter
- Opvisninger
- Koncerter
- Teaterforestillinger
- Cirkusforestillinger
- Radio og tv
- Filmoptagelser og reklamefilm, herunder modelarbejde.

SØG OM TILLADELSE

Dine forældre eller den virksomhed, du skal arbejde for, skal indhente tilladelse hos politiet. I skal sende ansøgningen til politimesteren i den politikreds, hvor aktiviteten foregår.

Politiet kan give dig tilladelse til at medvirke i selve den kulturelle aktivitet, men ikke afledte aktiviteter, fx salg af programmer. Politiet giver kun tilladelse, hvis aktiviteten ikke skader din sikkerhed, sundhed eller udvikling, og den ikke går ud over din skolegang.

Læs mere på Arbejdstilsynet.dk i ¨Bekendtgørelse om unges arbejde¨.

ER DU 13-15 ÅR?

HVIS DU ER 13-15 ÅR OG IKKE HAR AFSLUTTET 9. KLASSE, MÅ DU KUN HAVE DISSE JOBS:

- Lettere arbejde inden for landbrug, gartneri, rideskoler med fodring, udmugning, pasning af mindre husdyr samt heste, lugning, bær- og frugtplukning, plantning, grøntsagsopsamling og lignende opgaver
- Lejlighedsvis udmugning af enkelte hestebokse
- Lettere arbejde med modtagelse, sortering, optælling, prismærkning samt pakning af varer og emballage i butikker, supermarkeder og varehuse
- Lettere ekspedition i mindre forretninger, fx kiosker, bagerbutikker og grøntforretninger
- Lettere rengøring, oprydning og borddækning
- Lettere manuel montering, dog ikke lodning og svejsning
- Lettere malearbejde, dog ikke sprøjtemaling
- Lettere manuelt arbejde, fx ilægning i poser, kuverter og æsker, kontrol og pudsning af færdige produkter, samt håndtering af rent vasketøj
- Lettere budtjeneste, herunder internt piccoloarbejde, og udbringning af aviser og reklamer, samt salg af aviser og lignende
- Lettere arbejde med bogopsætning på biblioteker
- Lettere arbejde med desinfektion af koyvere og lignende med desinfektionsmidler og andre midler, der er godkendt til formålet af Fødevarestyrelsen. Midlerne må ikke være faremærkede eller indeholde organiske opløsningsmidler
- Modtagelse og sortering af tomme flasker

DETTE ARBEJDE MÅ DU EKSEMPELVIS IKKE LAVE, NÅR DU ER 13-15 ÅR:

- Ekspedere mange eller tunge varer. Du må derfor ikke sidde i udgangskasser i supermarkeder
- Løfte tunge kasser, fx kasser med fyldte sodavand eller øl
- Rengøre store arealer
- Indfange kyllinger

STÅR DIT JOB IKKE PÅ LISTEN?

Kan du ikke finde dit job på listen over arbejde, du godt må lave? Så er det som udgangspunkt ulovligt. Er du i tvivl? Kontakt din fagforening eller Jobpatruljen på 8024 1010 eller jobpatruljen@jobpatruljen.dk.

FERIEPENGE

Hvis du har/eller har haft et job, har du ret til feriepenge – også hvis du er under 18 år. Feriepengene er 12,5 % af din løn og tillæg. Det er ulovligt, hvis din arbejdsgiver siger, at din løn er inklusive feriepenge.

HVORNÅR SKAL DU HAVE FERIEPENGE?

Du optjener dine feriepenge i et kalenderår (1. januar – 31. december) og får dem udbetalt året efter – efter den 1. maj, hvor ferieåret begynder. Det er i denne periode (1. maj – 30. april året efter), at ferien skal holdes. Husk at du har krav på at holde 3 ugers samlet ferie i sommerperioden.

Feriepenge kan udbetales på 2 måder, alt efter hvor du er ansat:

- Du får feriepenge fra FerieKonto. Log på borger.dk med dit NemID. Her kan du også se, hvor mange feriepenge, du har opsparet
- Du får sendt et elektronisk feriekort via e-Boks. Du udfylder kortet og får overført dine feriepenge til din NemKonto (lønkonto)

Hvis du har optjent mindre end 750 kr. i feriepenge, kan du få dem udbetalt med det samme, når du stopper på dit arbejde.

Har du tjent mindre end 1.500 kr. i feriepenge, udbetaler FerieKonto dine feriepenge direkte til din NemKonto, inden ferieåret begynder.

Hvis du ved ferieårets afslutning har feriepenge til gode (mindre end 2.250 kr.), fordi du ikke har fået brugt al din ferie, udbetaler Feriekonto restbeløbet direkte til din Nemkonto.

HVIS DU IKKE FÅR DINE FERIEPENGE

Har du efter 1. maj feriepenge til gode fra forrige år, skal du huske at skrive til din arbejdsgiver inden 3 år. Husk selv at gemme en kopi. Efter 3 år bliver feriepengene forældede.

Er du i tvivl? Så læs mere på www.borger.dk/feriepenge.

FUNKTIONÆRLOVEN

Funktionærloven giver dig særlige rettigheder som fuld løn under sygdom og længere opsigelsesvarsler.

For at være omfattet af funktionærloven, skal du som minimum opfylde disse 2 punkter:

- Du skal udføre funktionærarbejde – altså fx arbejde i butik, på lager med kundekontakt eller på kontor
- Du skal arbejde mere end 8 timer om ugen i gennemsnit

Som fritidsjobber kan du i nogle perioder være omfattet af funktionærloven og i andre perioder ikke.

Bemærk, at det ikke betyder noget, om du er over eller under 18 år.

Hvis du er i tvivl, om funktionærloven gælder for dig, så kontakt din fagforening eller Jobpatruljen på 8024 1010 eller jobpatruljen@jobpatruljen.dk.

FYRET

Det er aldrig sjovt at blive fyret fra sit job.

Mange gange er der en god forklaring, som ikke har noget at gøre med din indsats. Det kan være, at sæsonen slutter, eller at der bare ikke er arbejde nok.

Spørg altid om grunden. Det er godt at blive bekræftet, hvis det ikke har noget med din personlige indsats at gøre. Det er også nyttigt at få feedback, hvis du kan lære noget nyt eller gøre nogle ting endnu bedre i dit næste job.

FYRET FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE >>

« FYRET BEGYNDTE PÅ FORRIGE SIDE

KONTAKT DIN FAGFORENING

Hvis du er blevet fyret uden grund, kaldes det en usaglig fyring, og så er det ikke lovligt.

Fagforeningerne hjælper mange medlemmer med erstatning ved usaglig fyring.

HVIS DU BLIVER FYRET, SÅ HUSK:

- Bed om at få din opsigelse på skrift med en begrundelse for, hvorfor du er blevet fyret
- Sørg for at få den løn og de feriepenge, du har til gode
- Kontakt din fagforening, hvis du mener, at du er blevet uretfærdigt behandlet, eller kontakt Jobpatruljen på 8024 1010 eller jobpatruljen@jobpatruljen.dk
- Kontakt altid din fagforening INDEN, du underskriver din opsigelse
- Er du uenig i begrundelsen for din fyring? Skriv da kun under på modtagelsen af en opsigelse, og aldrig på, at du er enig. Eksempel: *"Jeg underskriver kun på modtagelsen af min opsigelse, da jeg er uenig i begrundelsen for min fyring."*

SKAT

Din arbejdsgiver bruger automatisk dit frikort og henter det direkte hos Skat. På skat.dk kan du selv se beløbet på dit frikort. På frikortet står der også, hvor mange procent du skal betale i skat, når du har tjent mere end det skattefri beløb.

Du kan godt have mere end ét job, men du kan kun få ét frikort. Selvom du har frikort, skal du alligevel betale arbejdsmarkedsbidrag, som er 8 % af din løn. Arbejdsmarkedsbidraget bliver trukket fra din løn automatisk.

Har du et deltids-/fuldtidsjob, anbefaler vi, at du får lavet dit frikort om til et skattekort. Det kan du gøre ved at kontakte Skat direkte på 7222 1818. Så er du sikker på, at dit frikort ikke pludselig er opbrugt, og du så kommer til at betale fuld skat af alt, hvad du tjener.

SORT ARBEJDE

Det kan aldrig betale sig at arbejde sort. Det er ulovligt, du har ingen rettigheder, du får ikke feriepenge, og du får ingen hjælp eller erstatning, hvis der sker en ulykke på dit arbejde. Der er nemlig ingen beviser for, at du er ansat.

Desuden går den skat, vi betaler, til blandt andet skoler, hospitaler og fritidsanlæg som svømmehaller og fodboldbaner.

SYGDOM

Hvis du er omfattet af funktionærloven (hvilket kræver, at du arbejder mere end 8 timer om ugen i gennemsnit, og arbejder i fx butik, på lager med kundekontakt eller på kontor), får du fuld løn under sygdom.

Som fritidsjobber, der ikke er omfattet af funktionærloven, kan du også have ret til løn under sygdom / sygedagpenge, hvis:

- Du har været ansat i mindst 8 uger
- Du har arbejdet mindst 74 timer i alt inden for de seneste 8 uger

Størrelsen af dine sygedagpenge skal være din normale timeløn (dog højst 111,76 kr. pr. time) gange det antal timer, du skulle have arbejdet.

Det er din arbejdsgiver, som skal udbetale sygedagpenge i de første 30 kalenderdage. Hvis du stadig er syg efter de 30 dage, skal din kommune udbetale pengene til dig.

SKAL JEG SELV FINDE EN AFLØSER?

Du skal aldrig – heller ikke som fritidsjobber – selv finde en afløser, når du er syg. Og din chef må heller ikke spørge ind til, hvad du fejler.

LOVE OG REGLER ARBEJDSMILJØ

Der er nogle ting, du skal vide for at kunne udføre dit arbejde. Din arbejdsgiver har pligt til blandt andet at oplyse dig om eventuelle risici ved arbejdet, og skal instruere dig i, hvordan du kan arbejde sikkert. I det følgende kapitel kan du læse om nogle af de love og regler, der særligt omhandler arbejdsmiljø - alt fra arbejdstid til brug af maskiner.

LOVE OG REGLER

9 Før du starter i et nyt fritidsjob
10 Ansættelseskontrakt
12 Er du under 13 år?
12 Er du 13-15 år?
14 Feriepenge
15 Funktionærloven
15 Fyret
16 Skat
17 Sygdom

ARBEJDSMILJØ

19 Undgå arbejdsskader
20 Er du kommet til skade?
22 Arbejdstid og hviletid
24 Må du være alene på job?
25 Arbejde i lokaler med alkohol
26 Kemikalier
26 Opløsningsmidler
29 Løft og skub
32 Maskiner
35 Psykisk arbejdsmiljø

UNDGÅ ARBEJDSSKADER

Hvert år kommer flere hundrede unge til skade på deres arbejdsplads. Desværre fører nogle af skaderne til sygdomme eller lidelser, som aldrig forsvinder.

Din arbejdsgiver har pligt til at sørge for, at du får grundig oplæring og information om eventuelle farer i dit arbejde.

Er du 13-15 år, og har du ikke afsluttet 9. klasse? Så skal **din arbejdsgiver give dine forældre besked** om, hvad du arbejder med, og hvor meget, du arbejder. Derudover skal arbejdsgiver også fortælle om de ulykkes- og sygdomsfarer, der kan være - og hvad virksomheden gør for at undgå farlige situationer på arbejdspladsen.

Der skal i øvrigt altid være en person over 18 år, der fører tilsyn med dig – altså én, der blandt andet kan forklare dig reglerne for, hvad du må arbejde med, og hvad du ikke må arbejde med, og én som du kan spørge, hvis du er i tvivl om noget. Din arbejdsgiver har pligt til at vide, hvad du må arbejde med.

DIN ARBEJDSGIVER SKAL BLANDT ANDET SØRGE FOR:

- Grundig oplæring og instruktion
- Sikkerhedsfodtøj, hvis du arbejder med ting, som kan skade dine fødder
- Skridsikkert fodtøj, hvis du færdes på glatte gulve
- Handsker, hvis du arbejder, hvor du kan skære dig eller få splinter eller lignende i fingrene
- Arbejdstøj, hvis dit arbejde er beskidt, vådt eller lignende
- Knæbeskyttere, hvis du skal kravle – fx ved jordbærplukning
- Hjelm, når og hvor det er påkrævet

Det er altid din arbejdsgiver, der skal sørge for, at du blandt andet har det rigtige arbejdstøj- og sko. Og du skal aldrig selv betale for disse ting.

ER DU KOMMET TIL SKADE ?

Er du kommet til skade på dit job? Din **arbejdsgiver har pligt til at anmelde arbejdsulykken digitalt senest ni dage efter ulykken**, hvis du som medarbejder er fraværende mere end en dag ud over dagen, hvor ulykken skete. Anmeldelsen sikrer, at de rette myndigheder og parter bliver orienteret, og at du som medarbejder eventuelt kan søge erstatning.

Det gælder også, hvis du får en langvarig sygdom, fx eksem, rygproblemer eller høreskader.

Går du til læge, så husk at fortælle, at din skade er sket på jobbet, så din læge kan notere det.

Er du i tvivl, om din skade er blevet anmeldt, kan din fagforening hjælpe dig med at undersøge sagen.

Hvis uheldet skyldes dårlige og ulovlige arbejdsforhold, kan du få **erstatning fra din arbejdsgivers forsikring**. Din fagforening kan hjælpe dig med at søge erstatning. Er du ikke allerede medlem af en fagforening, så spørg Jobpatruljen på 8024 1010 eller jobpatruljen@jobpatruljen.dk.

ARBEJDSTID OG HVILETID

KATEGORIER AF UNGE	DAGLIG ARBEJDSTID		UGENTLIG ARBEJDSTID	
	SKOLEDAGE	ANDRE DAGE	UGER MED SKOLEDAGE	ANDRE UGER
13-14 -årige	Maks. 2 timer	Maks. 7 timer	Maks. 12 timer	Maks. 35 timer
15-17 -årige, som er omfattet af undervisningspligten*		Maks. 8 timer		Maks. 40 timer
15-17 -årige i butik og lager, som ikke er omfattet af undervisningspligten*	Sædvanlig arbejdstid for voksne, dog maks. 8 timer		Sædvanlig arbejdstid for voksne, dog maks. 40 timer	
15-17 -årige i hotel, restaurant o.lign., som ikke er omfattet af undervisningspligten*				
15-17 -årige i landbrug o.lign., som ikke er omfattet af undervisningspligten*			Sædvanlig arbejdstid for voksne, dog maks. 40 timer Aldrig mere end 48 timer i gennemsnit over 4 måneder	
15-17 -årige i staldarbejde, som ikke er omfattet af undervisningspligten*				

* Du er omfattet af undervisningspligten, indtil du har gennemført og afsluttet grundskolen (9. klassetrin).

ARBEJDSTID OG HVILETID

DAGLIG HVILETID	FRIDØGN I HVER SYV-DAGES PERIODE	AFTEN- OG NATARBEJDE	PAUSER
Min. 14 timer	2 - så vidt muligt sammenhængende døgn, normalt omfattende søndag	Forbudt mellem klokken 20 og 06	Min. 30 minutter uden løn, hvis arbejdsdagen er over 4,5 timer Bortset fra denne pause skal arbejdstiden ligge samlet, hvis den er over 8 timer
Min. 12 timer		Normalt forbudt mellem kl. 20 og 06 – dog undtaget kontorer, butikker, tankstationer o.lign.	
		Forbudt mellem klokken 24 og 06	
	2 - så vidt muligt sammenhængende døgn, normalt omfattende søndag	Forbudt mellem klokken 20 og 06	
	Det ene eller begge fridøgn kan udskydes	Forbudt mellem klokken 19 og 04	

ARBEJDSTID FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE >>

<< ARBEJDSTID BEGYNDTE PÅ FORRIGE SIDE

ARBEJDSTID – MÅ DU VÆRE ALENE PÅ JOB?

DU SKAL VÆRE UNDER TILSYN, NÅR DU ARBEJDER ALENE

Når du er under 18 år, skal du som hovedregel være under **tilsyn af en person, der er fyldt 18 år**, og som har den nødvendige indsigt i arbejdet – det kan fx være en kollega over 18 år eller en vagt i butikken. Den person, der har tilsyn med dig, skal have det som sin opgave – det er altså ikke dit ansvar at hente personen og spørge om råd. Det kan være nødvendigt, at han eller hun, der fører tilsyn, står lige ved siden af dig.

Hvis der ingen risiko er i dit job, eller du er meget rutineret, kan tilsynet af dig være i perioder. Det er din arbejdsgiver, der har ansvar for, at du får det rigtige tilsyn.

ER DER SÆRLIG RISIKO FOR VOLD?

Når du er under 18 år, må du ikke arbejde alene, hvis dit job har en særlig risiko for vold.

Derfor må du ikke på disse tidspunkter:

- Kl. 18.00-06.00 på hverdage
- Kl. 14.00-06.00 på lørdage, søndage og helligdage

arbejde alene i bagerbutikker, kiosker, grillbarer, på tankstationer og lignende, ej heller i butikker, der ligger isoleret fra almindelig færdsel.

STORCENTRE

Arbejder du i et indkøbscenter, hvor der går sikkerhedsvagter rundt i centret, eller hvor der er en anden form for sikkerhedskontrol? Så må du godt arbejde alene, når du er under 18 år - men kun til kl. 20.00 om aftenen.

HVORNÅR ER ARBEJDET FARLIGT?

Hvis du transporterer varer, fx nogle typer medicin, skal Arbejdstilsynet vurdere, om arbejdet er så farligt, at unge under 18 år ikke må gøre det alene. Pengetransporter er eksempelvis ikke tilladt for unge – ej heller ifølge med en voksen. Er du i tvivl, så kontakt din fagforening eller Jobpatruljen på 8024 1010 eller jobpatruljen@jobpatruljen.dk.

ARBEJDE I LOKALER MED ALKOHOL

Du må ikke arbejde i lokaler, hvor der bliver serveret alkohol, så længe du er under 18 år – dette gælder eksempelvis også arbejde i garderoben på et diskotek.

Du må dog godt arbejde i lokaler, hvor der bliver serveret alkohol, hvis:

- du er i lære
- du er færdiguddannet i restaurationsfaget
- du arbejder i dine forældres virksomhed, og dine forældre kun har din nære, hjemmeboende familie ansat

§27 i Lov om restaurations- og hotelvirksomhed er lavet, for at unge under 18 år ikke skal beskæftige sig med – eller arbejde i nærheden af – fulde folk.

SALG AF ALKOHOL I BUTIK

Du må gerne sælge alkohol, selvom du er under 18 år – hvis du arbejder i en butik/kiosk/supermarked, da kunden ikke drikker det i butikken.

KEMIKALIER

Hold øje med, hvilke stoffer og materialer du arbejder med, så du ikke bliver udsat for farligt støv, røg, os, dampe, opløsningsmidler, sprøjtemidler m.m.

Du må ikke tørre op, hvis der bliver spildt et farligt kemikalie. Nogle rengøringsmidler kan også indeholde farlige stoffer.

Din arbejdsgiver har pligt til at lave en arbejdspladsbrugsanvisning for farlige kemikalier.

I arbejdspladsbrugsanvisningen kan du læse, om unge under 18 år må arbejde med produktet. Din arbejdsgiver skal give dig arbejdspladsbrugsanvisningen og gennemgå den med dig, når du starter på jobbet. Du skal have af vide, hvilke produkter du må og ikke må bruge. Bliver du senere i tvivl, så tjek arbejdspladsbrugsanvisningen, eller spørg din arbejdsgiver eller leder.

Hvis du er under 18 år, må du ikke arbejde med produkter, der er farlige for din sundhed. Se faremærkerne i skemaet på side 27-28. Du må heller ikke arbejde i rum, hvor du er i nærheden af andre, der bruger farlige produkter.

OPLØSNINGSMIDLER

Unge under 18 år må ikke arbejde med produkter, der er mere end 1 % opløsningsmiddel i.

Tjek etiketten inden, du åbner flasken. Hvis der ikke står på emballagen, hvad der er i den, så spørg. Bed også om en brugsanvisning.

KEMIKALIER - FAREMÆRKEDE PRODUKTER

GAMLE ORANGE MÆRKER	NYE FARE-PIKTOGRAMMER	BETYDNING
Giftig / meget giftig Sundhedsskadelig	Akut giftig	Kemikalier, som er akut giftige ved hudkontakt, indånding og indtagelse.
Lokalirriterende/ sundhedsskadelig	Sundhedsfare	Kemikalier, som kan give hud- og øjenirritation, allergisk hudreaktion, luftvejsirritation, sløvhed eller svimmelhed.
Ætsende	Ætsende	Kemikalier, som virker ætsende på huden, kan give alvorlige øjenskader eller ætse metal.

TABEL FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE >>

<< TABEL BEGYNDTE PÅ FORRIGE SIDE

GAMLE ORANGE MÆRKER	NYE FARE-PIKTOGRAMMER	BETYDNING
Giftig Sundhedsskadelig	Kronisk sundhedsfare	Kemikalier, som fx giver kræft, skader på arveanlæg og forplantningsevne. Også kemikalier, der giver allergi ved indånding, organskade eller lungeskade ved indånding.
Eksplosiv	Eksplosiv	Eksplosive kemikalier og genstande.
Yderst brandfarlig	Brandfarlig	Brandfarlige væsker og deres dampe, gasser, aerosoler og faste stoffer.

LØFT OG SKUB

Er du under 18 år, må du kun løfte op til 12 kg og trække eller skubbe op til 250 kg. Det svarer til, at du må løfte en ølkasse med tomme flasker. Men løft tæt på kroppen, så du passer bedst muligt på din ryg.

Er du over 18 år, og er løfteforholdene i orden, må du løfte op til 25 kg. Det svarer rundt regnet til en ølkasse med fulde flasker. Du skal altid løfte så tæt på kroppen som muligt, ikke vride eller bøje i ryggen, og sørg for, at du har et godt greb i varen og står sikkert fast.

LØFT OG SKUB FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE >>

<< LØFT OG SKUB BEGYNDTE PÅ FORRIGE SIDE

REGLER OG TIPS NÅR DU LØFTER OG HÅNDTERER VARER	
Når du løfter en vare Få din arbejdsgiver til at vise dig, hvordan du løfter rigtigt.	Du må ikke løfte mere end 12 kg, (hvilket svarer til en ølkasse med tomme flasker). Du skal kunne løfte den midt foran dig og i en højde mellem midterlår og albuehøjde, så du ikke bøjer ryggen eller løfter med arme og/eller skuldre. Hvis du synes, varen er for tung eller svær at løfte, så tal med din leder eller arbejdsgiver om det.
Når du transporterer en vare	Generelt skal du undgå at bære på varer, da det belaster kroppen. Brug i stedet rullebord, t-vogn, palleløfter, sækkevogn og lignende. Vejer varen over 12 kg, må du kun transportere den ved hjælp af et teknisk hjælpemiddel. Vejer varen under 12 kg, må du kun bære den ca. 2 meter.

REGLER OG TIPS NÅR DU LØFTER OG HÅNDTERER VARER	
Når du skubber/ trækker en palleløfter Få din arbejdsgiver til at vise dig, hvordan du bruger en palleløfter rigtigt.	Du må transportere last på op til ca. 250 kg med palleløfteren (hvilket svarer til 9 ølkasser med fyldte flasker). Hvis underlaget skråner, skal vægten sænkes. Brug din egen vægt til at skubbe og trække med. Vrid og bøj ikke i ryggen. Hvis du er nød til at "ligge vandret i luften", er palleløfteren for tungt lastet.
Når du skubber kundevogne	Du må højst skubbe 10 vogne ad gangen. Færre, hvis det går lidt op ad bakke, eller asfalten er hullet og ujævn.
Når du sidder i kassen Din arbejdsgiver skal instruere dig i, hvordan du skal indstille inventaret og scanne varerne, så du ikke belaster din krop unødigt.	Indstil altid stol, fodstøtte og øvrigt udstyr inden, du åbner kassen. Lad varen komme tæt på dig. Grib fat, og før den hen til scanneområdet uden at løfte. Scan ved at tippe varen op mod scannerruden, og før den videre til bagbåndet uden at løfte.

MASKINER

ER DU 13-15 ÅR?

Hvis du er 13-15 år og ikke har afsluttet 9. klasse, må du slet ikke arbejde med maskiner eller være i nærheden af farlige maskiner. Du må dog gerne arbejde med ufarlige husholdnings- og kontormaskiner, fx støvsugere og kopimaskiner.

ER DU 15-18 ÅR?

Når du er 15-18 år og har afsluttet 9. klasse, må du arbejde med maskiner, der ikke er farlige. Men du må fx ikke arbejde med:

- Maskiner med hurtigtgående, skærende værktøj
- Maskiner med stempellignende bevægelser
- Maskiner med åbne valser og snegle, medmindre maskinerne er afskærmede. Du må ikke kunne komme i berøring med de bevægelige dele, når maskinen kører
- Blande-, hakke-, male- og knusemaskiner, afskæringsmaskiner, rivemaskiner, centrifuger, motorrydningssave, elhækkeklippere og slående værktøj, fx nittehammere.

Læs reglerne for brug af maskiner i skemaerne på side 33-34.

MASKINER

REGLER OG TIPS NÅR DU HÅNDTERER MASKINER	
Pap- og plastpresser	Du må ikke betjene pressere, hvor de bevægelige dele er tilgængelige under drift. De bevægelige dele skal være fuldstændigt afskærmede. Hvis du er fyldt 15 år og er gået ud af 9. klasse, må du gerne fylde affald i presseren og foretage presning. Men du må ikke klargøre (fx sætte bånd/bundtningstråd i), tømme, rengøre, vedligeholde presseren eller tænde for strømmen.
Åben affalds-komprimator	Er du under 18 år, må du som udgangspunkt ikke fylde affald i, starte eller betjene en åben komprimator. Du må dog undtagelsesvist gerne fylde affald i en åben komprimator, hvis den er sikret mod at kunne startes – fx ved at den har en nøgleafbryder, hvor nøglen ikke er tilgængelig for unge under 18 år. Du må ikke klargøre, tømme, rengøre eller vedligeholde komprimatoren eller tænde for strømmen.
Palleløfter	Er du under 18 år, må du gerne bruge almindelige palleløftere. Er du fyldt 15 år og er gået ud af 9. klasse, må du også bruge en selvkørende el-palleløfter, altså en palleløfter, der kører ved hjælp af en motor.
Gaffeltruck og gaffelstabler	Når du er fyldt 16 år og er gået ud af 9. klasse, må du gerne bruge gaffelstablere, der ikke er selvkørende, altså kører ved hjælp af en motor. Du skal være 18 år, før du må køre med gaffeltruck eller bruge en gaffelstabler med motor.

TABEL FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE >>

<< TABEL BEGYNDTE PÅ FORRIGE SIDE

REGLER OG TIPS NÅR DU HÅNDTERER MASKINER	
Rengørings- og fejemaskiner	Er du under 18 år, må du ikke bruge rengørings- og fejemaskiner. Er du 15 år og er gået ud af 9. klasse, må du dog gerne bruge rengørings- og fejemaskiner, der kører uden motor – fx en manuel fejemaskine.
Flaskeautomat	Er du 15 år og er gået ud af 9. klasse, må du gerne arbejde ved flaskeautomaten/-båndet.
Friturekoger	Er du 15 år og er gået ud af 9. klasse, må du gerne bruge friturekogeren – men du må aldrig tømme den eller filtrere den varme olie. Din arbejdsgiver skal sikre, at friturekogeren er fastgjort eller på anden måde sikret mod at vælte, at gulvet ikke er glat, at der er gode pladsforhold, samt at der er brandslukningsudstyr ved friturekogeren.
Brødskærer, pålægsmaskine, elektrisk kniv, røremaskine og lignende.	Hvis du kan få fingrene i nærheden af de skarpe dele på maskinen (det vil sige, hvis de skarpe dele ikke er afskærmede), må du først arbejde med den, når du er fyldt 18 år. Du må heller ikke rengøre maskiner med skarpe eller skærende klinger, før du er 18 år.
Industrimaskiner	Når du er fyldt 15 år og er gået ud af 9. klasse, må du gerne arbejde med følgende maskiner (udviklet til industrielt brug): opvaskemaskine, vaskemaskine og/eller tørretumbler.

PSYKISK ARBEJDSMILJØ

Oplever du stress, mobning, chikane eller andet psykisk ubehageligt fra dine kolleger, din arbejdsgiver, kunder eller andre, du har kontakt til på jobbet?

De love, der gælder for voksne om psykisk arbejdsmiljø, gælder også for unge. **Du har ret til et sundt og sikkert arbejdsmiljø.**

TAL MED DINE FORÆLDRE OG DIN FAGFORENING

Hvis du føler dig ramt af et dårligt psykisk arbejdsmiljø – eller bare er den mindste smule i tvivl om det – så tal med dine forældre og din fagforening om det. Du kan også kontakte Jobpatruljen på 8024 1010 eller jobpatruljen@jobpatruljen.dk.

Det er vigtigt, at du får den rigtige hjælp og støtte til at ændre det, så du igen kan blive glad for at gå på arbejde.

LØNSATSER

Vidste du, at det er din overenskomst og ikke loven, der sikrer dig din mindsteløn? En overenskomst er en aftale mellem din arbejdsgiver og en fagforening om, hvad medarbejderne som minimum har krav på i løn og eventuelle tillæg.

Mindstelønningerne her i guiden gælder derfor kun på de arbejdspladser, hvor der er overenskomst.

Hvis der ikke er overenskomst, skal du selv forhandle løn og eventuelle tillæg med din arbejdsgiver. Men find først ud af, hvad overenskomstens mindsteløn er for dit fag. Så ved du, hvad du skal gå efter.

ER DU I TVIVL?

Ved du ikke, om din arbejdsplads har en overenskomst? Spørg din leder, din fagforening – eller kontakt Jobpatruljen på 8024 1010 eller jobpatruljen@jobpatruljen.dk. Alternativt bør det også fremgå af din ansættelseskontrakt.

HVAD SKAL JEG HAVE I LØN?

38 BANK & KONTOR
39 Bank
40 Kontor

42 BUTIK & SERVICESTATION
43 Bageri: Ekspedition
44 Butik
46 Butik: COOP Danmark
48 Servicestationer
50 7-Eleven på DSB-stationer
52 Slagter: Ekspedition

54 BYGGERI & VÆRKSTED
55 Arbejdsdreng på Metal-/Auto-/Cykelværksted
56 Byggeri
56 Maler
57 Træ- og møbelindustri

60 FABRIK
61 Fabrik
64 Mejeri

66 HOTEL & RESTAURATION
67 Hotel og restauration
– herunder: café/cafeteria/opvasker/tjener
69 Fastfood: supermarkeder
70 Fastfood: COOP Danmark
71 Diskoteker og spillesteder
71 Kantine: Offentlig

72 LAGER & TRANSPORT
73 Avisbud
73 Post Danmark
74 Kontor og lager
75 Transport og lager

76 LANDBRUG & GARTNERI
77 Landbrug
77 Gartnerier og planteskoler
78 Anlægsgartneri

80 OMSORG & PLEJE
81 Handicaphjælper
81 Hjemmeplejen
82 Piccolo (Hospital)
82 Portør
83 Pædagogmedhjælper
83 Ung i huset/Børnepasser

84 RENGØRING & SERVICE
85 Biograf
85 Fitness
86 Rengørings- og serviceassistent
87 Rengøring og teknisk service: Offentlig
89 Bageri: Rengøring
90 Slagter: Rengøring
91 Vaskeri

BANK & KONTOR

BANK

Langt de fleste virksomheder i den finansielle sektor er omfattet af Finansforbundets overenskomst med Finanssektorens Arbejdsgiverforening. En overenskomst vil sige, at der er lavet en aftale mellem fagforeningen og arbejdsgiverorganisationen om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v.

Arbejder du i en bank eller en anden finansiel virksomhed, er det **Finansforbundet**, du skal være medlem af. Finansforbundet kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Finansforbundet kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Ufaglærte - uanset arbejdsfunktion	**81,20 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Ufaglærte - uanset arbejdsfunktion	**135,34 kr.**
TILLÆG FOR AFTEN OG WEEKEND	
Hverdage kl. 06.00-07.00	**45 % af timelønnen**
Hverdage kl. 20.00-06.00	**65 % af timelønnen**
Hverdage kl. 07.00-08.00	**25 % af timelønnen**
Lør-, søn- og helligdage kl. 06.00-22.00	**65 % af timelønnen**
Lør-, søn- og helligdage kl. 22.00-06.00	**75 % af timelønnen**

Er du i tvivl, om du får ekstra for at arbejde om aftenen eller i weekenderne? Så kontakt Finansforbundet på 3296 4600 eller post@finansforbundet.dk.

KONTOR

De fleste virksomheder, der har et kontor, er omfattet af HK's overenskomst med enten Dansk Erhverv Arbejdsgiver eller DI Overenskomst II. En overenskomst vil sige, at der er lavet en aftale mellem fagforeningen og arbejdsgiverorganisationen om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v.

Arbejder du på kontor, er det **HK**, du skal være medlem af. HK kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. HK kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder.

Der er forskel på lønnen for unge under 18 år alt efter, om din arbejdsplads er omfattet af Dansk Erhverv Arbejdsgiver eller DI Overenskomst II (DIO II):

UNGE UNDER 18 ÅR – DANSK ERHVERV ARBEJDSGIVER	
Uanset arbejdsfunktion	**62,81 kr.**
UNGE UNDER 18 ÅR – DI OVERENSKOMST II	
Uanset arbejdsfunktion	**64,78 kr.**

ER DU FYLDT 18 ÅR?

Når du er over 18 år, er der ikke en minimumsløn i overenskomsterne. Du skal selv aftale din løn med din arbejdsgiver. Kontakt altid HK på 7011 4545 eller hk@hk.dk, før du bliver ansat, for at høre, hvad du bør forlange i løn.

ARBEJDER DU OM AFTENEN ELLER I WEEKENDERNE?

På kontor- og lagerområdet er der ikke aftalt satser for arbejde på særlige tidspunkter. Du skal selv aftale tillæg med din arbejdsgiver. Er du i tvivl, om du får ekstra for at arbejde om aftenen eller i weekenderne? Så kontakt HK på 7011 4545 eller hk@hk.dk

BUTIK & SERVICESTATION

BAGERI: EKSPEDITION

Når du ekspederer i et bageri eller bageriudsalg, kan du blive medlem af **HK**. HK kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. HK kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder. Kontakt HK på 7011 4545 eller hk@hk.dk.

HVAD ER DIN MINDSTELØN?

Her kan du se mindstelønningerne, når du ekspederer i et bageri eller bageriudsalg. Tillæggene for at arbejde på særlige tidspunkter gælder for alle. Hvis du arbejder i Emmerys, så skal du lønnes efter Dansk Erhverv Arbejdsgivers butiksoverenskomst, se side 44-45.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Uanset arbejdsfunktion	**62,81 kr.**
TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER	
Tillæg for hverdage kl. 18.15-24.00	**13,45 kr.**
Tillæg for lørdage kl. 15.00-24.00 (*)	**21,69 kr.**
Tillæg for søn- og helligdage indtil kl. 15.00	**21,69 kr.**
Tillæg for søn- og helligdage kl. 15.00-24.00	**27,72 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Som udfører ufaglært arbejde	**110,62 kr.**
Som er butiksmedhjælpere	**115,29 kr.**
Som udfører faglært arbejde	**119,97 kr.**
TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER	
Tillæg for hverdage kl. 18.15-24.00	**19,76 kr.**
Tillæg for lørdage kl. 15.00-24.00 (*)	**29,38 kr.**
Tillæg for søn- og helligdage indtil kl. 15.00	**29,38 kr.**
Tillæg for søn- og helligdage kl. 15.00-24.00	**37,88 kr.**
(*) Gælder også for grundlovsdag, juleaftens- og nytårsaftensdag fra kl. 12.00	

BAGERI: EKSPEDITION FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE >>

« BAGERI: EKSPEDITION BEGYNDTE PÅ FORRIGE SIDE

ARBEJDER DU MELLEM KL. 24.00-05.00?
Når du arbejder mellem kl. 24.00 og 05.00, får du almindelig timeløn plus 100 procent. Det gælder alle – også unge under 18 år.

NÅR DU HAR VÆRET ANSAT 1 ÅR

Efter 1 års ansættelse får medarbejdere over 18 år anciennitetstillæg på 2,90 kr. pr. time – dog ikke, hvis du er elev.

BUTIK

Arbejder du i en butik som flaskedreng, ungarbejder, servicemedarbejder, butiksassistent eller andet, er det **HK**, du skal være medlem af. HK kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. HK kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder.

DAGLIGVARE- ELLER SPECIALVAREBUTIK

De fleste butikker er dækket af HK Handels overenskomst med Dansk Erhverv Arbejdsgiver eller DI Overenskomst II. En overenskomst vil sige, at der er lavet en aftale mellem en fagforening og en arbejdsgiver om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v.

HK Handel har blandt andet overenskomst med Føtex, Bilka, Netto, Fakta, Rema 1000, Aldi, Lidl, Magasin, Stadium, Harald Nyborg, Silvan, H&M, Imerco og Matas.

Vil du vide præcis, hvilken overenskomst der gælder for dig, så kontakt HK på 7011 4545 eller hk@hk.dk.

UNGE UNDER 18 ÅR – DANSK ERHVERV ARBEJDSGIVER	
Uanset arbejdsfunktion	**62,81 kr.**

UNGE UNDER 18 ÅR – DI OVERENSKOMST II	
Uanset arbejdsfunktion	**64,78 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR – GÆLDER FOR BEGGE OVERENSKOMSTER (DANSK ERHVERV ARBEJDSGIVER OG DI OVERENSKOMST II)	
Som udfører ufaglært arbejde	**110,62 kr.**
Som er butiksmedhjælpere	**115,29 kr.**
Som udfører faglært arbejde	**119,97 kr.**

BEMÆRK: Efter 1 års ansættelse får ansatte over 18 år anciennitetstillæg på 2,90 kr. pr. time (Dansk Erhverv Arbejdsgiver) og 3,65 kr. pr. time (DI Overenskomst II). Gælder ikke for elever.

TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER

UNGE UNDER 18 ÅR – GÆLDER FOR BEGGE OVERENSKOMSTER (DANSK ERHVERV ARBEJDSGIVER OG DI OVERENSKOMST II)	
Hverdage kl. 18.00-06.00	**12,40 kr.**
Lørdage kl. 15.00-24.00	**22,00 kr.**
Søn- og helligdage kl. 00.00-24.00	**24,90 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR – GÆLDER FOR BEGGE OVERENSKOMSTER (DANSK ERHVERV ARBEJDSGIVER OG DI OVERENSKOMST II)	
Hverdage kl. 18.00-06.00	**24,80 kr.**
Lørdage kl. 15.00-24.00	**44,00 kr.**
Søn- og helligdage kl. 00.00-24.00	**49,80 kr.**

BEMÆRK: Tillæggene for unge under 25 år kan være det samme som for unge under 18 år, hvis du er i gang med en uddannelse og arbejder maks. 15 timer om ugen. Der føres p.t. sag om, hvorvidt dette er i strid med direktivet om alder.

COOP DANMARK

Er du ansat i Kvickly, SuperBrugsen, Dagli'Brugsen eller LokalBrugsen, er du dækket af overenskomsten med Coop Danmark.
En overenskomst vil sige, at der er lavet en aftale mellem en fagforening og en arbejdsgiver om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v. **Er du ansat i en selvstændig butik, er du omfattet af overenskomsten med Brugsforeningernes Arbejdsgiverforening (BA) eller Storbutikkernes Forhandlingsudvalg (SFU).**

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år	**62,81 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år – som er ufaglærte	**110,62 kr.**
Unge over 18 år – som er butiksmedhjælpere	**115,29 kr.**
Unge over 18 år – som er faglærte	**119,97 kr.**

Efter 1 års ansættelse får ansatte over 18 år anciennitetstillæg på 2,90 kr. pr. time. Gælder ikke for elever.

TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER

UNGE UNDER 18 ÅR – COOP	
Hverdage kl. 18.00-06.00	**12,95 kr.**
Lørdage kl. 15.00-24.00	**22,15 kr.**
Søn- og helligdage (hele dagen)	**26,73 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR – COOP	
Hverdage kl. 18.00-06.00	**25,90 kr.**
Lørdage kl. 15.00-24.00	**44,30 kr.**
Søn- og helligdage (hele dagen)	**53,45 kr.**

UNGE UNDER 18 ÅR – BA	
Hverdage kl. 18.00-06.00	**12,98 kr.**
Lørdage kl. 15.00-24.00	**22,15 kr.**
Søn- og helligdage (hele dagen)	**27,23 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR – BA	
Hverdage kl. 18.00-06.00	**25,95 kr.**
Lørdage kl. 15.00-24.00	**44,30 kr.**
Søn- og helligdage (hele dagen)	**54,45 kr.**

UNGE UNDER 18 ÅR – SFU	
Hverdage kl. 18.00-06.00	**12,98 kr.**
Lørdage kl. 15.00-24.00	**22,15 kr.**
Søn- og helligdage (hele dagen)	**26,78 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR – SFU	
Hverdage kl. 18.00-06.00	**25,95 kr.**
Lørdage kl. 15.00-24.00	**44,30 kr.**
Søn- og helligdage (hele dagen)	**53,55 kr.**

BEMÆRK: Tillæggene for unge under 25 år kan være det samme som for unge under 18 år, hvis man er i gang med en uddannelse og arbejder maks. 15 timer om ugen (gælder i COOP). Der føres p.t. sag om, hvorvidt dette er i strid med direktivet om alder. I BA og SFU kan tillæggene være som for unge under 18 år, hvis man arbejder højst 8 timer i gennemsnit over 16 uger.

I TVIVL? KONTAKT HK

HK Handel har særlige overenskomster med fx 7-Eleven og Irma samt mange lokale overenskomster. Vil du vide præcis, hvilken overenskomst der gælder på din arbejdsplads, så kontakt HK på 7011 4545 eller hk@hk.dk.

SERVICESTATIONER

HK HANDEL HAR 3 OVERENSKOMSTER, DER DÆKKER SERVICESTATIONER.

En overenskomst vil sige, at der er lavet en aftale mellem fagforeningen og arbejdsgiveren om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v.

1. **BOA:** Hvis du arbejder på en servicestation, som er medlem af arbejdsgiverforeningen Benzin- og Oliebranchens Arbejdsgiverforening (BOA), skal din arbejdsgiver følge en særlig overenskomst. Typisk er Statoil og Shell medlem af BOA.
2. **DI Overenskomst II:** Er du fx ansat på en Q8-servicestation, skal du have løn efter HK Handels overenskomst med arbejdsgiverforeningen Dansk Industri (DI), hvor der er en særlig aftale for servicestationer, se side 44-45.
3. **7-Eleven:** Er du ansat på en servicestation, hvor 7-Eleven driver stationen, er du omfattet af en særlig 7-Eleven overenskomst.

KENDER DU IKKE DIN OVERENSKOMST?

Hvis du er i tvivl om, hvilken overenskomst du er dækket af, så kontakt HK på 7011 4545 eller hk@hk.dk.

OVERENSKOMSTEN MED BOA

UNGE UNDER 18 ÅR	
Som udfører ufaglært arbejde	**62,94 kr.**
Som udfører faglært arbejde	**73,23 kr.**

BEMÆRK: Er du i tvivl, om du skal have løn for faglært eller ufaglært arbejde, kan din lokale HK-afdeling hjælpe dig. Kontakt HK på 7011 4545 eller hk@hk.dk.

UNGE OVER 18 ÅR – INDTIL 6 MÅNEDERS ANSÆTTELSE	
Som udfører ufaglært arbejde	**117,82 kr.**
Som udfører faglært arbejde	**127,18 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR – EFTER 6 MÅNEDERS ANSÆTTELSE	
Som udfører ufaglært arbejde	**127,38 kr.**
Som udfører faglært arbejde	**136,74 kr.**
Unge mellem 18 og 25 år, der er studerende og arbejder under 15 timer om ugen	**110,62 kr.**

Timelønningerne er inkl. servicestationstillæg, men eksklusive anciennitetstillægget på 0,40 kr., som unge over 18 år får efter 1 års ansættelse.

TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER

UNGE UNDER 18 ÅR	
Hverdage kl. 18.00-24.00	**7,03 kr.**
Hverdage kl. 24.00-06.00	**7,03 kr.**
Lørdage kl. 14.00-24.00	**12,28 kr.**
Søn- og helligdage kl. 00.00-06.00	**13,78 kr.**
Søn- og helligdage kl. 06.00-24.00	**13,78 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Hverdage kl. 18.00-24.00	**13,03 kr.**
Hverdage kl. 24.00-06.00	**13,03 kr.**
Lørdage kl. 14.00-24.00	**23,52 kr.**
Søn- og helligdage kl. 00.00-06.00	**26,52 kr.**
Søn- og helligdage kl. 06.00-24.00	**26,52 kr.**

SERVICESTATIONER FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE >>

« SERVICESTATIONER BEGYNDTE PÅ FORRIGE SIDE

UNGE MELLEM 18 OG 25 ÅR, DER ER STUDERENDE OG ARBEJDER UNDER 15 TIMER OM UGEN	
Hverdage kl. 18.00-24.00	**6,52 kr.**
Hverdage kl. 24.00-06.00	**13,04 kr.**
Lørdage kl. 14.00-24.00	**6,52 kr.**
Søn- og helligdage kl. 00.00-06.00	**26,52 kr.**
Søn- og helligdage kl. 06.00-24.00	**6,52 kr.**

7-ELEVEN PÅ DSB-STATIONER

Er du ansat i 7-Eleven på en DSB-station, er du dækket af HK's overenskomst med Kort & Godt A/S. En overenskomst vil sige, at der er lavet en aftale mellem en fagforening og en arbejdsgiver om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v.

Vil du vide præcis, hvilken overenskomst der gælder for dig, så kontakt **HK** på 7011 4545 eller hk@hk.dk.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Uanset arbejdsfunktion	**62,81 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Som udfører ufaglært arbejde	**110,61 kr.**
Som er butiksmedhjælpere	**115,29 kr.**
Som udfører faglært arbejde	**119,97 kr.**

BEMÆRK: Efter 1 års ansættelse får ansatte over 18 år anciennitetstillæg på 2,90 kr. pr. time (Dansk Erhverv Arbejdsgiver) og 3,65 kr. pr. time (DI Overenskomst II). Gælder ikke for elever.

TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER

UNGE UNDER 18 ÅR	
Hverdage kl. 18.00-06.00	**12,40 kr.**
Lørdage kl. 15.00-24.00	**21,90 kr.**
Søn- og helligdage kl. 00.00-24.00	**24,88 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Hverdage kl. 18.00-06.00	**24,80 kr.**
Lørdage kl. 15.00-24.00	**43,80 kr.**
Søn- og helligdage kl. 00.00-24.00	**49,76 kr.**

BEMÆRK: Tillæggene for unge under 25 år kan være det samme som for unge under 18 år, hvis du er i gang med en uddannelse og arbejder maks. 15 timer om ugen.

SLAGTER: EKSPEDITION

Er du ansat til at ekspedere i en slagterforretning, er det **HK**, du skal være medlem af. HK kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder, ved at kontakte HK på 7011 4545 eller hk@hk.dk.

HK Handel har overenskomst med Danske Slagtermestres Landsforening. En overenskomst vil sige, at der er lavet en aftale mellem fagforeningen og arbejdsgiveren om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år	**58,70 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år, som udfører ufaglært arbejde	**114,16 kr.**
Unge over 18 år, som er uddannet butiksmedhjælpere	**118,85 kr.**
Unge over 18 år, som udfører faglært arbejde	**123,53 kr.**

Er du over 18 år? Så får du efter 1 års ansættelse et anciennitetstillæg på 4,40 kr. pr. time. Hvis du er voksenelev, gælder ordningen også for dig.

TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER

UNGE UNDER 18 ÅR	
Hverdage kl. 18.00-06.00	**12,37 kr.**
Lørdage kl. 15.00-24.00	**21,96 kr.**
Søn- og helligdage kl. 00.00-24.00	**24,96 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Hverdage kl. 18.00-06.00	**24,73 kr.**
Lørdage kl. 15.00-24.00	**43,91 kr.**
Søn- og helligdage kl. 00.00-24.00	**49,92 kr.**

BYGGERI & VÆRKSTED

ARBEJDSDRENG PÅ METAL-/AUTO-/CYKELVÆRKSTED

Har du fritidsarbejde på et metalværksted eller auto-/cykelværksted, hvor du laver småreparationer og senere skal i lære i et metalfag? Så kan du blive medlem i **Dansk Metal**. Dansk Metal kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Dansk Metal kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder.

Der findes flere forskellige overenskomster på metalværkstederne, som også dækker fritidsjobbere. Overenskomst vil sige, at din arbejdsplads har lavet en aftale med en fagforening om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v.

Den mest almindelige overenskomst er **Industriens Overenskomst**.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år	**64,60 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**116,20 kr.**

Kontakt Dansk Metal på 3363 2000 eller metal@danskmetal.dk og hør, hvilken overenskomst din arbejdsplads har, og hvilken løn du har ret til.

BYGGERI

Hvis du arbejder inden for byggeri, er det **3F**, du skal være medlem af. 3F kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder. Kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

DANSK BYGGERI

UNGE UNDER 18 ÅR	
15 år (40 %)	**47,35 kr.**
16 år (50 %)	**59,20 kr.**
17 år (70 %)	**82,85 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**118,35 kr.**
Uden brancheerfaring – de første 3 måneder	**112,85 kr.**

MALER

Hvis du får fritidsjob som servicearbejder i malerfaget, er det **Malerforbundet**, du skal være medlem af. Malerforbundet kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder. Kontakt Malerforbundet på 3916 7900 eller maler@maler.dk.

DANSKE MALERMESTRE

UNGE UNDER 18 ÅR	
Servicearbejder over 16 år	**60,50 kr.**
Servicearbejder over 17 år	**84,70 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Servicearbejder over 18 år	**121,00 kr.**

DANSK BYGGERI

UNGE UNDER 18 ÅR	
Servicearbejder over 16 år	**60,50 kr.**
Servicearbejder over 17 år	**84,70 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Servicearbejder over 18 år	**121,00 kr.**

FORENINGEN AF AUTO- OG INDUSTRILAKERERE

UNGE UNDER 18 ÅR	
Servicearbejder over 16 år	**65,35 kr.**
Servicearbejder over 17 år	**88,46 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Servicearbejder over 18 år	**118,70 kr.**

TRÆ- OG MØBELINDUSTRI

Hvis du arbejder inden for træ- og møbelindustri, er det **3F**, du skal være medlem af. 3F kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder. Kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

TRÆ- OG MØBELOVERENSKOMSTEN (TRÆ- OG MØBELINDUSTRIEN)

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år	**68,40 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**111,85 kr.**

TRÆ- OG MØBELINDUSTRI FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE >>

<< TRÆ- OG MØBELINDUSTRI BEGYNDTE PÅ FORRIGE SIDE

INDUSTRIENS OVERENSKOMST, DI/CO

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år	**64,40 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**111,85 kr.**

DANSK BYGGERI, INDUSTRI-, TRÆ- OG MØBELOVERENSKOMSTEN

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år	**71,90 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**113,80 kr.**

DANSK HÅNDVÆRK, INDUSTRI- OG VÆRKSTEDSOVERENSKOMSTEN

UNGE UNDER 18 ÅR	
15 år (40 %)	**46,60 kr.**
16 år (50 %)	**58,20 kr.**
17 år (70 %)	**81,60 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**116,55 kr.**

DANSK HÅNDVÆRK, AUTO- OG BOLIGMONTERINGSOVERENSKOMSTEN

UNGE UNDER 18 ÅR	
15 år (40 %)	**47,15 kr.**
16 år (50 %)	**58,95 kr.**
17 år (70 %)	**82,50 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**117,85 kr.**

FABRIK

Arbejder du på fabrik inden for skotøjs-, plast-, fiske-, sukker-, drikkevarebranchen, fjerkræindustrien eller jern- og metalindustrien? Så kan du blive medlem i **3F**. 3F kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. 3F kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder. Kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

MINDSTEBETALINGSSATSERNE FOR TIMELØNSARBEJDE	
Unge under 18 år	**64,40 kr.**
Voksne medarbejdere	**111,85 kr.**

Ud over mindstelønsbetalingssatserne kommer en række tillæg og lokalt aftalte satser. Du kan ikke få mindre end de mindstebetalingssatser, du ser i skemaet. Kontakt eventuelt din lokale 3F-afdeling på 7030 0300 eller 3f@3f.dk for at høre om tillæg og lokale satser.

TEKSTIL OG BEKLÆDNINGSINDUSTRI

Arbejder du under dette område, er det **3F**, du skal være medlem af. 3F kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. 3F kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder. Kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år	**86,07 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**122,95 kr.**

SUKKERVARER OG CHOKOLADE

Arbejder du på dette område, er det **Fødevareforbundet NNF**, du skal være medlem af. Fødevareforbundet NNF kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Fødevareforbundet NNF kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder. Kontakt Fødevareforbundet NNF på 3818 7272 eller nnf@nnf.dk.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år	**84,19 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**132,01 kr.**
TILLÆG OG OVERARBEJDE	
Første time	**+33⅓ %**
Anden og tredje time	**+50 %**
Derefter	**+100 %**
På lør-, søn- og helligdage	**+100 %**

BRØD-, BISCUIT- ELLER KAGEFABRIK

Arbejder du på dette område, er det **Fødevareforbundet NNF**, du skal være medlem af. Fødevareforbundet NNF kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Fødevareforbundet NNF kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder. Kontakt Fødevareforbundet NNF på 3818 7272 eller nnf@nnf.dk.

UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**127,62 kr.**

VAFFEL-, BISCUIT- ELLER KAGEFABRIK

Arbejder du på dette område, er det **Fødevareforbundet NNF**, du skal være medlem af. Fødevareforbundet NNF kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Fødevareforbundet NNF kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder. Kontakt Fødevareforbundet NNF på 3818 7272 eller nnf@nnf.dk.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Under 17 år	**89,05 kr.**
17-årige	**95,85 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**129,45 kr.**
TILLÆG OG OVERARBEJDE	
Første og anden time	**+50 %**
Derefter	**+100 %**
På lør-, søn- og helligdage	**+100 %**

Der kan være andre satser, der gælder, alt efter hvilken virksomhed du arbejder på. Kontakt Fødevareforbundet NNF på 3818 7272 eller nnf@nnf.dk for yderligere oplysninger.

MEJERI

Arbejder du på et mejeri og hjælper med forefaldende arbejde? Så er det **Fødevareforbundet NNF**, **3F** eller **Serviceforbundet**, du skal være medlem af, da de har overenskomsterne på området.

En overenskomst vil sige, at der er lavet en aftale mellem fagforeningen og arbejdsgiveren om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v.

Fødevareforbundet NNF, 3F eller Serviceforbundet kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder.

Kontakt Fødevareforbundet NNF på 3818 7272 eller nnf@nnf.dk, 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk – eller Serviceforbundet på 7015 0400 eller service@forbundet.dk.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Pr. time	**82,57 kr.**
TILLÆG OG OVERARBEJDE	
Tillæg for arbejde på søn- og helligdage	**79,31 kr.**
Tillæg for arbejde på forskudte tidspunkter (kl. 17-22 og kl. 03-05)	**36,55 kr.**
Tillæg for arbejde på forskudte tidspunkter (kl. 22-03)	**64,20 kr.**
Overarbejde (1. – 3. time)	**39,58 kr.**
Overarbejde (4. og efterfølgende timer)	**79,31 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
De første 4 måneder	**149,42 kr.**
Fra 4 til 9 måneder	**154,42 kr.**
Efterfølgende måneder	**165,77 kr.**

UNGE OVER 18 ÅR – TILLÆG OG OVERARBEJDE

Der findes forskellige tillæg i forbindelse med overarbejde, skæve arbejdstider samt arbejde på søn- og helligdage. Kontakt Fødevareforbundet NNF for at få mere af vide om disse.

HOTEL & RESTAURATION

HOTEL OG RESTAURATION
– HERUNDER: CAFÉ/CAFETERIA/OPVASKER/TJENER

Arbejder du i en grillbar, i et cafeteria, vasker op, hjælper i køkkenet, gør rent eller er piccolo, medhjælper eller stuepige på restauranter og hoteller? Så kan du blive medlem hos **3F**. 3F kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder.

3F har en overenskomst med hotel- og restaurationsbranchen – som også gælder for McDonald's og Burger King. En overenskomst vil sige, at der er lavet en aftale mellem fagforeningen og arbejdsgiveren om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år	**70,76 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**116,94 kr.**

ER DU UNDER 18 ÅR?
Se reglerne for at arbejde i lokaler med alkohol, når du er under 18 år på side 25.

KONTAKT 3F
Når du får arbejde som tjener eller med tilberedning af mad, så kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk. Der er nemlig forskellige lønmuligheder, alt efter om du arbejder i café, kantine eller på hotel.

HOTEL OG RESTAURATION FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE >>

<< HOTEL OG RESTAURATION BEGYNDTE PÅ FORRIGE SIDE

TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER

UNGE UNDER 18 ÅR	
Hverdage kl. 18.00-24.00	**12,77 kr.**
Lørdage kl. 14.00-24.00	**12,77 kr.**
Søndage kl. 00.00 til efterfølgende døgn kl. 02.00	**20,18 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Hverdage kl. 18.00-24.00	**17,78 kr.**
Lørdage kl. 14.00-24.00	**17,78 kr.**
Søndage kl. 00.00 til efterfølgende døgn kl. 02.00	**24,28 kr.**
OVERARBEJDE	
De 2 første timer	**+50 %**
... derefter	**+100 %**
Overarbejde efter kl. 24.00 er altid	**+100 %**

FASTFOOD, CAFETERIA, BISTRO M.M. I SUPERMARKEDER OG STARBUCKS KAFFEBARER (GÆLDER IKKE COOP DANMARK-EJEDE BUTIKKER)

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år	**61,40 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**111,59 kr.**

TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER

UNGE UNDER 18 ÅR	
Hverdage kl. 17.45-06.00	**13,75 kr.**
Lørdage kl. 14.15-24.00	**25,93 kr.**
Søndage kl. 00.00-24.00	**27,22 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Hverdage kl. 17.45-06.00	**27,49 kr.**
Lørdage kl. 14.15-24.00	**51,86 kr.**
Søndage kl. 00.00-24.00	**54,44 kr.**
OVERARBEJDE	
De 3 første timer	**+50 %**
... derefter	**+100 %**

FASTFOOD, CAFETERIA, BISTRO M.V. I COOP DANMARK-EJEDE BUTIKKER

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år	**71,36 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**117,54 kr.**

TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER

UNGE UNDER 18 ÅR	
Hverdage kl. 17.45-22.00	**10,02 kr.**
Hverdage kl. 22.00-07.00	**12,48 kr.**
Lørdage kl. 14.30-24.00	**16,44 kr.**
Søndage kl. 00.00-00.00	**19,81 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Hverdage kl. 17.45-22.00	**20,03 kr.**
Hverdage kl. 22.00-07.00	**24,96 kr.**
Lørdage kl. 14.30-24.00	**32,88 kr.**
Søndage kl. 00.00-00.00	**39,62 kr.**

DISKOTEKER OG SPILLESTEDER

Arbejder du på et diskotek eller lignende, er det **3F**, du skal være medlem af. 3F kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. 3F kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder. Kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

BEMÆRK: Du må ikke arbejde i områder, hvor der udskænkes alkohol, hvis du er under 18 år. Se reglerne for at arbejde i lokaler med alkohol, når du er under 18 år på side 25.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Medarbejdere under 18 år	**77,00 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Bartendere (over 18 år)	**137,45 kr.**
Øvrige medarbejdere, herunder runners (over 18 år)	**135,45 kr.**

KANTINE: OFFENTLIG

Hvis du arbejder som kantinemedhjælper på en offentlig institution, er det **FOA – Fag og Arbejde**, du skal være medlem af. FOA kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder. Kontakt FOA på 4697 2626 eller foa@foa.dk.

UNGE UNDER 18 ÅR	
16-årige	**79,78 kr.**
17-årige	**88,86 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Over 18 år (Løngruppe 0)	**123,63 kr.**

LAGER & TRANSPORT

AVISBUD

Arbejder du med omdeling af aviser og blade, kan du blive medlem i **3F**. 3F kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. 3F kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder. Kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

Arbejder du med omdeling af aviser (Politiken, BT osv.) og er fyldt 15 år, er du dækket af en overenskomst med disse mindstelønninger pr. time:

UNGE UNDER 18 ÅR	
15 år	**50,23 kr.**
16 år	**65,29 kr.**
17 år	**75,34 kr.**

Husk, du kun må arbejde i dagtimerne.

ARBEJDER DU FOR FORBRUGERKONTAKT?
Hvis du arbejder med reklameomdeling for Forbrugerkontakt, har du ingen overenskomst. Her bør dine forældre lave en aftale med firmaet for dig.

POST DANMARK

Hvis du arbejder med postomdeling, er det **3F**, du skal være medlem af.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Under 18 år	**64,40 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Over 18 år	**111,85 kr.**

Lønnen er mindsteløn. Du må gerne forhandle dig til mere. Brug eventuelt din tillidsrepræsentant. Derudover er der forskellige omdelingstillæg alt afhængig af, hvor du arbejder. Kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

KONTOR OG LAGER

De fleste virksomheder, der har et mindre lager (i forbindelse med kontor eller butik), er omfattet af HK's overenskomst med enten Dansk Erhverv Arbejdsgiver eller DI Overenskomst II. En overenskomst vil sige, at der er lavet en aftale mellem fagforeningen og arbejdsgiverorganisationen om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v.

Arbejder du på et butikslager, er det **HK**, du skal være medlem af. HK kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. HK kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder.

Der er forskel på lønnen for unge under 18 år alt efter, om din arbejdsplads er omfattet af Dansk Erhverv Arbejdsgiver eller DI Overenskomst II:

UNGE UNDER 18 ÅR – DANSK ERHVERV ARBEJDSGIVER	
Uanset arbejdsfunktion	**62,81 kr.**
UNGE UNDER 18 ÅR – DI OVERENSKOMST II	
Uanset arbejdsfunktion	**64,78 kr.**

ER DU FYLDT 18 ÅR?

Når du er over 18 år, er der ikke en minimumsløn i overenskomsterne. Du skal selv aftale din løn med din arbejdsgiver. Kontakt altid HK på 7011 4545 eller hk@hk.dk, før du bliver ansat, for at høre, hvad du bør forlange i løn.

ARBEJDER DU OM AFTENEN ELLER I WEEKENDERNE?

På kontor- og lagerområdet er der ikke aftalt satser for arbejde på særlige tidspunkter. Du skal selv aftale tillæg med din arbejdsgiver. Er du i tvivl, om du får ekstra for at arbejde om aftenen eller i weekenderne? Så kontakt HK på 7011 4545 eller hk@hk.dk.

TRANSPORT OG LAGER

Hvis du arbejder inden for transport og lager, er det **3F**, du skal være medlem af. 3F kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder.

UNGE UNDER 18 ÅR	
13-16 år	**70,50 kr.**
17 år	**92,25 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**117,50 kr.**

Beløbene er minimumslønninger – du må gerne få mere. Derudover kan du have ret til andre løntillæg. Hvis du fx er ansat som timelønnet, har du ret til 6,75 % tillæg af din ferieberettigede løn til ferieopsparing.

DER ER FLERE OVERENSKOMSTER PÅ OMRÅDET:

- Fællesoverenskomsten mellem DI Overenskomst II og 3F Transportgruppen
- Lageroverenskomsten mellem Dansk Erhverv Arbejdsgiver og 3F Transportgruppen

En overenskomst vil sige, at der er lavet en aftale mellem 3F Transportgruppen og arbejdsgiverorganisationerne om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v.

KONTAKT 3F

Kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk, hvis du vil vide mere om, hvilken løn og hvilke tillæg du har ret til.

LANDBRUG & GARTNERI

LANDBRUG OG GARTNERI

Når du arbejder inden for landbrug og gartneri, er det **3F**, du skal være medlem af. 3F kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder. Kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

LANDBRUG

UNGE UNDER 18 ÅR	
14-15-årige	**61,64 kr.**
16-årige	**80,13 kr.**
17-årige	**92,45 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**130,47 kr.**

BEMÆRK: Satserne kan afvige en smule ved arbejde med blomsterløg, ved frugtplantager eller ved fjerkræproduktion. Kontakt din lokale 3F-afdeling for mere information på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

GARTNERIER OG PLANTESKOLER

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 16 år	**63,28 kr.**
16-årige	**82,26 kr.**
17-årige	**94,92 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**133,76 kr.**
Deltidstillæg	**0,88 kr.**

ANLÆGSGARTNERI

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 16 år	**74,16 kr.**
16-årige	**91,17 kr.**
17-årige	**102,54 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**127,80 kr.**
Unge over 18 år med 1 års anciennitet	**128,80 kr.**
Voksentillæg	**5,50 kr.**

OMSORG & PLEJE

HANDICAPHJÆLPER

Er du handicaphjælper og arbejder med borgerstyret personlig assistance for virksomheder, der er medlemmer af DI Overenskomst II (SBA), så er det **FOA – Fag og Arbejde** eller **3F**, du skal være medlem af. FOA eller 3F kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder.

En overenskomst vil sige, at der er lavet en aftale mellem en fagforening og en arbejdsgiver om løn, fridage, arbejdstider, opsigelsesvarsel m.v.

MINDSTELØNSSATS	
Grundløn (Løngruppe 0)	**117,42 kr.**

Lønnen kan svinge, alt efter hvor du bor i landet. De 117,42 kr. er laveste sats.

Er du i tvivl om, hvilken overenskomst der gælder for dig? Så kontakt FOA – Fag og Arbejde på 4697 2626 eller foa@foa.dk - eller 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

HJEMMEPLEJEN

Hvis du arbejder som ikke-uddannet sundhedspersonale i den kommunale hjemmepleje, er det **FOA - Fag og Arbejde**, du skal være medlem af. FOA kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder. Kontakt FOA på 4697 2626 eller foa@foa.dk.

MINDSTELØNSSATS	
Grundløn (Løngruppe 0)	**117,42 kr.**

Lønnen kan svinge, alt efter hvor du bor i landet. De 117,42 kr. er laveste sats.

PICCOLO (HOSPITAL)

Hvis du arbejder som piccolo på et hospital, er det **FOA - Fag og Arbejde**, du skal være medlem af. FOA kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder. Kontakt FOA – Fag og Arbejde på 4697 2626 eller foa@foa.dk.

UNGE UNDER 18 ÅR	
15 år	**52,28 kr.**
16 år	**56,74 kr.**
17 år	**70,14 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**121,57 kr.**

BEMÆRK: Lønnen kan svinge, alt efter hvor du bor i landet. Kontakt FOA – Fag og Arbejde, hvis du er i tvivl, på 4697 2626 eller foa@foa.dk.

PORTØR

Hvis du arbejder som ikke-uddannet portørafløser på et hospital, er det **FOA - Fag og Arbejde,** du skal være medlem af. FOA kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder. Kontakt FOA – Fag og Arbejde på 4697 2626 eller foa@foa.dk.

MINDSTELØNSSATS	
Grundløn (Løngruppe 0)	**123,34 kr.**

BEMÆRK: Lønnen kan svinge, alt efter hvor du bor i landet. De 123,34 er laveste sats.

PÆDAGOGMEDHJÆLPER

Arbejder du som medhjælper i institutioner for børn og unge, er det **FOA - Fag og Arbejde** eller **Socialpædagogernes Landsforbund**, du skal være medlem af. Lønnen varierer alt efter, hvor i landet du arbejder, og om du arbejder på hverdage eller i weekender. Derfor er det altid en god idé at kontakte FOA - Fag og Arbejde på 4697 2626 eller foa@foa.dk – eller Socialpædagogernes Landsforbund på 7248 6000 eller sl@sl.dk og høre, hvad din løn bør være.

FOA – Fag og Arbejde og Socialpædagogernes Landsforbund kan også hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder.

MINDSTELØNSSATS - KOMMUNE/REGION	
Grundløn i kommunerne (daginstitutioner) (Løngruppe 0)	**122,55 kr.**
Grundløn i regionerne (Løngruppe 0)	**126,53 kr.**

UNG I HUSET/BØRNEPASSER

Hvis du arbejder som ung i huset eller børnepasser er lønnen forskellig alt efter, hvor i landet du arbejder. Kontakt **FOA - Fag og Arbejde** på 4697 2626 eller foa@foa.dk og få hjælp til at skrive kontrakt og forhandle løn.

Som udgangspunkt skal du dog lønnes efter samme sats som en pædagogmedhjælper (se tabellen ovenfor).

RENGØRING & SERVICE

BIOGRAF

Nordisk Film Biografer og CinemaxX har en landsoverenskomst med **3F** og til dels **HK**. Arbejder du i en af disse biografer, er det 3F eller HK, du skal være medlem af.

Overenskomstforhandlingerne på området var desværre ikke afsluttet ved redaktionen af guiden i maj 2015 - men du kan finde de nyeste satser på vores hjemmeside: jobpatruljen.dk.

Alternativt kan du kontakte 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk - eller HK på 7011 4545 eller hk@hk.dk.

FITNESS

Arbejder du i et fitness-center som fitness-instruktør, ungarbejder, servicemedarbejder eller andet, er det **HK**, du skal være medlem af. HK kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. HK kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder.

HK Privat har fx overenskomst med Fitness World og fitness dk.
Vil du vide præcis, hvilken overenskomst der gælder for dig, så kontakt HK på 7011 4545 eller hk@hk.dk.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Som udfører ufaglært arbejde	**58,70 kr.**
Som udfører faglært arbejde	**69,00 kr.**

Hvis du er i tvivl, om du skal lønnes for faglært eller ufaglært arbejde, kan din lokale HK-afdeling hjælpe dig.

UNGE OVER 18 ÅR	
Som udfører ufaglært arbejde	**110,60 kr.**
Som udfører faglært arbejde	**119,85 kr.**

RENGØRINGS- OG SERVICEASSISTENT

Arbejder du med rengøring, er det **3F**, du skal være medlem af. 3F kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. 3F kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder. Kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

PRIVAT RENGØRING

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år – på ikke opmålte områder (Normalløn)	**102,81 kr.**
Unge under 18 år – opmålte områder (Præstationsløn)	**133,66 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år – på områder der ikke kan opmåles, eller hvis man ikke har erfaring med rengøring (Normalløn)	**120,08 kr.**
Unge over 18 år – opmålte områder (Præstationsløn)	**133,66 kr.**
TILLÆG	
Servicetillæg pr. time	**3,65 kr.**
Anciennitetstillæg efter 12 måneders uafbrudt beskæftigelse, pr. time	**4,65 kr.**

BEMÆRK: At man højst kan være på Normaltimelønnen i 2 måneder, derefter skal man overgå til Præstationslønnen.

Du arbejder som udgangspunkt på opmålte områder, hvis du arbejder efter en arbejdsplan.

HAR DU SPØRGSMÅL?

Kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

RENGØRINGSASSISTENTER/SPECIALARBEJDERE/TEKNISK SERVICE - ANSAT UNDER 3F'S OMRÅDE: STAT/OFFENTLIG

Hvis du er under 18 år, kan du arbejde som rengøringsassistent, hvis jobbet er ferie- eller sygdomsafløsning eller et led i din uddannelse.

UNGE UNDER 18 ÅR	
16-årige i provinsen	**78,65 kr.**
16-årige i hovedstaden	**80,74 kr.**
17-årige i provinsen	**87,70 kr.**
17-årige i hovedstaden	**90,48 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år i provinsen	**119,02 kr.**
Unge over 18 år i hovedstaden	**122,50 kr.**

RENGØRINGSASSISTENTER ANSAT UNDER 3F'S OMRÅDE: KOMMUNE OG REGION

Hvis du er under 18 år, kan du arbejde som rengøringsassistent, hvis jobbet er ferie- eller sygdomsafløsning eller et led i din uddannelse.

UNGE UNDER 18 ÅR	
16 år – 66,4 % af løntrin 12 inkl. eventuelt områdetillæg, eksempel ved områdetillæg III	**83,14 kr**
17 år – 74 % af løntrin 12 inkl. eventuelt områdetillæg, eksempel ved områdetillæg III	**92,60 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
18 år løntrin 14 inkl. eventuelt områdetillæg, eksempel ved områdetillæg III	**128,90 kr.**

RENGØRINGS- OG SERVICEASSISTENT FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE >>

« RENGØRINGS- OG SERVICEASSISTENT BEGYNDTE PÅ FORRIGE SIDE

RENGØRINGSASSISTENTER ANSAT UNDER 3F'S ELLER FOA – FAG OG ARBEJDES OMRÅDE (KØBENHAVN OG FREDERIKSBERG)

UNGE UNDER 18 ÅR	
16 år	**83,96 kr.**
17 år	**93,51 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
18 år	**130,21 kr.**

BAGERI: RENGØRING, PAKNING, OPVASK

Når du arbejder i et bageri med rengøring, pakning eller opvask (og ikke ekspederer), kan du blive medlem af Fødevareforbundet NNF. **Fødevareforbundet NNF** kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Fødevareforbundet NNF kan også svare på spørgsmål og give dig gode råd om dine rettigheder. Kontakt Fødevareforbundet NNF på 3818 7272 eller nnf@nnf.dk.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Pr. time – kl. 10.00-18.00	**62,81 kr.**
TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER	
Tillæg for arbejde på søn- og helligdage	**13,73 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Pr. time	**111,88 kr.**
TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER	
Tillæg for arbejde på søn- og helligdage	**27,47 kr.**
Tillæg pr. time fra kl. 18.00-04.00	**41,23 kr.**

SLAGTERFORRETNING: RENGØRING, PAKNING, OPVASK

Arbejder du med rengøring, pakning eller opvask i en slagterforretning, er det **Fødevareforbundet NNF**, du skal være medlem af.

Fødevareforbundet NNF kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål og gode råd om dine rettigheder. Kontakt Fødevareforbundet NNF på 3818 7272 eller nnf@nnf.dk.

UNGE UNDER 18 ÅR	
Fritidsjobbere under 18 år	**59,26 kr.**
Ungarbejdere under 18 år	**71,01 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**127,45 kr.**

TILLÆG FOR ARBEJDE PÅ SÆRLIGE TIDSPUNKTER

FRITIDSJOBBERE	
Lørdage kl. 16.00-24.00	**23,40 kr.**
Søn- og helligdage kl. 00.00-24.00	**31,32 kr.**
UNGARBEJDERE	
Lørdage kl. 16.00-24.00	**46,80 kr.**
Søn- og helligdage kl. 00.00-24.00	**62,63 kr.**

VASKERI

Arbejder du på et vaskeri, er det **3F**, du skal være medlem af. 3F kan hjælpe, hvis du får problemer med arbejdet eller din chef. Du kan også få svar på spørgsmål om løn og gode råd om dine rettigheder. Kontakt 3F på 7030 0300 eller 3f@3f.dk.

Hvis du er under 18 år, kan du arbejde på et vaskeri, hvis jobbet er ferie- eller sygdomsafløsning eller et led i din uddannelse.

PRIVATE VASKERIER

UNGE UNDER 18 ÅR	
Unge under 18 år	**91,54 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
Unge over 18 år	**122,80 kr.**

OFFENTLIGE VASKERIER – OGSÅ REGIONER

UNGE UNDER 18 ÅR	
16 år – 66,8 % af løntrin 12 inkl. eventuelt områdetillæg, eksempel ved områdetillæg III	**83,14 kr**
17 år – 74,4 % af løntrin 12 inkl. eventuelt områdetillæg, eksempel ved områdetillæg III	**92,60 kr.**
UNGE OVER 18 ÅR	
18 år – løntrin 12, eksempel ved løngruppe III	**130,26 kr.**

FAGFORENINGER

FAGFORENINGER – HUSK AT MELDE DIG IND

HVORFOR VÆRE MEDLEM AF EN FAGFORENING?

Med et medlemskab af en fagforening, er du aldrig alene på arbejdspladsen. Du har altid en fagligt og juridisk stærk ven i baglommen, der er ekspert i lige netop dit fag og arbejdsområde. Derfor er det også vigtigt, at du er medlem der, hvor de ved noget om dit job.

HVAD KAN FAGFORENINGEN HJÆLPE MIG MED?

Din fagforening giver svar på dine spørgsmål om løn, kontrakt, feriepenge, arbejdstider og andre rettigheder. Du kan altid ringe. Du får hjælp og gratis juridisk rådgivning, hvis du får problemer på jobbet eller med din chef. Din fagforening kan også give dig gode råd om dine jobmuligheder og karriere, du får adgang til spændende kurser, netværk og workshops – og tit også gode priser på fx biografbilletter og forsikringer.

BILLIGT MEDLEMSKAB SOM UNG

Det er tit billigere at være medlem som ung – og du har de samme rettigheder og muligheder som et voksent medlem. Meld dig ind nu – og få alle fordelene.

HVILKEN FAGFORENING SKAL JEG VÆLGE?

I dette kapitel kan du læse om de fagforeninger, de fleste unge i job hører til og er medlem af. Er du i tvivl om, hvilken fagforening der passer til dig? Så kontakt Jobpatruljen på 8024 1010 eller jobpatruljen@jobpatruljen.dk.

3F – FAGLIGT FÆLLES FORBUND

3F er din fagforening, hvis du er:

- Ansat i en biograf
- Avisbud eller postbud
- Opvasker, tjener eller hvis du har et helt tredje job på en café, restauration eller hotel
- Arbejdsdreng- eller pige på et lager eller en fabrik
- Ansat i et landbrug eller et gartneri
- Ansat på et vaskeri eller er rengørings- eller serviceassistent
- Ansat indenfor bygge- og anlægsområdet

Vi sikrer, at du får den rigtige løn og arbejder under ordentlige forhold som ung på arbejdsmarkedet. 3F hjælper dig, hvis du bliver fyret, hvis du ikke får din løn, eller hvis du oplever andet på din arbejdsplads, som du er utryg ved. Som medlem kan du altid kontakte din lokale 3F-afdeling. Afdelingen kan hjælpe dig med udfordringer i forhold til dine løn- og arbejdsvilkår. De kan blandt andet tjekke din lønseddel for at se, om du får den løn, der er aftalt i overenskomsten med din arbejdsgiver.

HVAD KOSTER DET?

Du kan blive medlem af 3F som fritidsjobber under 18 år for ca. 40 kr. om måneden. Prisen varierer lidt alt efter hvilken lokalafdeling, du er medlem af.

3F UNGDOM

Er du under 31 år, kan du deltage i mange forskellige aktiviteter med andre unge medlemmer af 3F. Vi laver kampagner for at få indflydelse på vores uddannelses- og arbejdsforhold. Du har også mulighed for at deltage i Faglig Festival 12.-16. august 2015. Her mødes unge 3F'ere fra hele landet om vores arbejde og fag.

VIL DU VIDE MERE?

Meld dig ind: www.3f.dk/optagelse
Aktiviteter og information: www.3fu.dk
Kontakt: 7030 0300

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

DANSK METAL

Metals medlemmer arbejder med biler, industrimaskiner, skibe, rør, smykker, computere, fly, tv, våben, hospitalsudstyr, film, motorcykler og meget andet. Dansk Metal har mere end 90 forskellige uddannelser bag sig. Resultatet af medlemmernes arbejde ses overalt, også i din hverdag. Dansk Metal er altid i nærheden.

HVAD KOSTER DET?

Fritidsjobbere betaler 150,75 kr. om måneden i kontingent.

VIL DU VIDE MERE:

www.danskmetal.dk
Kontakt: 3363 2000

DANSK METAL

FINANSFORBUNDET

Finansforbundet er organisationen for dig, der er ansat i den finansielle sektor - uanset uddannelsesbaggrund og arbejdsområde. Og uanset om du er under uddannelse eller i fast arbejde. Finansforbundet er nemlig et fagforbund for alle medarbejdere i finanssektoren og forhandler overenskomster, rådgiver medlemmer og udbyder kurser, uddannelse og en lang række medlemstilbud af forskellig art, som du kan læse mere om på finansforbundet.dk

Finansforbundet organiserer medarbejdere i banker, sparekasser, realkreditinstitutter, børsmæglerselskaber, leasing- og finansieringsselskaber, finanssektorens edb-centraler og de virksomheder, som sektoren ejer i fællesskab. I 2014 havde Finansforbundet ca. 51.000 medlemmer, som blandt andet arbejder som bankrådgivere, dealere, IT-medarbejdere, ledere, specialister, projektledere, jurister mv.

VIL DU VIDE MERE?

www.finansforbundet.dk
Kontakt: 3296 4600

FINANS FORBUNDET

FOA – FAG OG ARBEJDE

Arbejder du i hjemmeplejen, i en kantine, på et hospital eller på en børne- eller ungeinstitution? Så er et medlemskab i FOA det rette for dig. Som medlem i FOA får du adgang til en bred vifte af services, blandt andet hjælp til jobsøgning, spændende arrangementer og kurser, samt billig forsikring. I tilfælde hvor du har problemer med ferie, løn, fyring eller lignende, er FOA selvfølgelig altid klar til at hjælpe dig.

HVAD KOSTER DET?

Hvis du er under 18 år, er det gratis at være medlem af FOA. Er du elev og tjener mindre end 17.353 kr. om måneden koster det 65 kr. om måneden at være medlem. Tjener du mere, skal du spørge din afdeling om kontingentet.

VIL DU VIDE MERE?

www.foa.dk
Kontakt: 4697 2626

FØDEVAREFORBUNDET NNF

Fødevareforbundet NNF er for alle, der arbejder i et bageri, konditori, slagteri, mejeri, slagterbutik eller på en af de mange fabrikker, hvor man laver brød, chokolade, kager, slik, pålæg eller tobaksvarer.

Som ung er det fedt at have et fritidsjob og lækkert med lidt ekstra lommepenge. Desværre er løn- og arbejdsvilkår for ungarbejdere ikke altid, som de skal være.

Får du ikke weekendtillæg, selvom du burde, mangler feriepengene, eller er du generelt bare i tvivl om, hvad du skal have i løn? Så står vi klar til at hjælpe dig. Du kan også kontakte os, hvis du oplever, at dine arbejdsforhold ikke er helt sikre, eller du har været så uheldig at komme ud for en ulykke på dit arbejde.

HVAD KOSTER DET?

Hvis du er under 18 år, koster det kun 50 kr. om måneden at være medlem af Fødevareforbundet NNF – og det betaler sig.

VIL DU VIDE MERE?

www.nnf.dk
Kontakt: 3818 7272

HK DANMARK

Arbejder du i supermarked, kiosk, butik, på et kontor eller en servicestation? Så er HK fagforeningen, der kan hjælpe dig. Vi sikrer, at du står stærkt på dit fritidsjob, din uddannelse og videre ud i karrieren.

OPGRADERET VIDEN
- Bliv vejledt om løn, kontrakt og arbejdsvilkår
- Få faglig og juridisk hjælp, når der opstår problemer på jobbet

OPGRADERET NETVÆRK
- Bliv frivillig og få praktisk erfaring
- Deltag i arrangementer og mød andre unge

OPGRADERET ØKONOMI
- Få rabat på forsikringer, koncerter, biografbilletter og stand-up
- Søg HK's uddannelseslegat

OPGRADERET TRYGHED
- Få gode arbejdsforhold på fritidsjobbet
- Bliv en del af et stærkt fagligt fællesskab

Alt dette og meget mere, kan du få for blot 95 kr. om måneden, hvis du er under uddannelse.

VIL DU VIDE MERE?
www.hk.dk/ungdom
Kontakt: 7011 4545

MALERFORBUNDET

Malerforbundet er for alle, der beskæftiger sig med malerarbejde på den ene eller anden måde - bygningsmalere, vognmalere, skiltemalere, jernmalere, industrimalere, servicearbejdere, samt elever i malerfagets brancher.

Vi har 6 afdelinger samt 16 lokalkontorer fordelt over hele landet, så uanset hvor du arbejder, vil vi kunne servicere dig, hvis du får brug for hjælp i forbindelse med dit ansættelsesforhold - det kan være vedrørende løn, sygdom, ferie, uddannelse m.m.

Hvad koster det? 40 kr. om måneden, hvis du har fritidsjob inden for malerfaget.

VIL DU VIDE MERE?
www.maler.dk
Kontakt: 3916 7900

SOCIALPÆDAGOGERNES LANDSFORBUND

Socialpædagogernes Landsforbund organiserer socialpædagoger, familieplejere, ledere, forstandere, medhjælpere, håndværkere og andre, der hovedsageligt arbejder med socialpædagogiske tilbud til børn, unge og voksne med fysiske eller sociale funktionsnedsættelser.

VIL DU VIDE MERE?
www.sl.dk
Kontakt: 7248 6000

ER DU PÅ JAGT
EFTER ET NYT FRITIDSJOB?

Så er fritidsjob.dk stedet, hvor du finder det.

BUTIK RESTAURANT LAGER RENGØRING FABRIK DIVERSE VIS ALLE

HENT APP'EN!

Ta' Jobpatruljen og Fritidsjob.dk med i lommen – så har du mere end 200 jobs og alle dine rettigheder lige ved hånden!

Fritidsjobdk

MINE NOTATER

JOBPATRULJEN
FAGBEVÆGELSEN - VI GØR DIG STÆRKERE!

JOBPATRULJEN PÅ SKOLEBESØG

FÅ BESØG AF JOBPATRULJEN

Få besøg af Jobpatruljen og bliv klogere på, hvad man skal være opmærksom på som ny på arbejdsmarkedet, og hvilke regler der gælder for fritidsjobbere.

Jobpatruljens besøg landet over i 2014 viste, at der er regelbrud i ca. 2 ud af 3 af alle unges ansættelsesforhold.

HVAD UNDERVISES DER I?

Undervisningen tager udgangspunkt i nutidige arbejdsmarkedsforhold. Og vores dialogspil lægger op til diskussion i klassen om emnerne "unges rettigheder" og "arbejdsmarkedets opbygning".

Målgruppen for undervisningen er 8-10. klasser i grundskolen.

SE MERE HER

www.jobpatruljen.dk

Find bookingformularen nederst på siden, eller kontakt os på 8024 1010 ved tvivlsspørgsmål.

JOBPATRULJEN

ANSÆTTELSESKONTRAKT

Undertegnede virksomhed (navn, adresse og CVR-nummer):

Ansætter hermed:

Adresse: Postnr./by:

CPR-nummer: Telefon:

Som beskæftiget fra den: til den:
med følgende arbejde (titel, stilling eller jobkategori):

Adresse for arbejdssted:

Virksomheden er omfattet af overenskomst: JA [ ] NEJ [ ]
Mellem:

Opsigelse af denne kontrakt skal ske med følgende varsel for:
Arbejdsgiver: Arbejdstager:

Begyndelseslønnen er aftalt til:
Kr. pr. time/dag/14 dage/måned

Der er aftalt ferie med løn:
JA [ ] NEJ [ ]

Tillæg pr. time for arbejde på særlige tider:

Hverdage efter kl. Kr. _____
Lørdage efter kl. Kr. _____

Lønnen er aftalt til udbetaling med flg. tidsterminer:

_____

HAR DU SPØRGSMÅL?

LØN, ARBEJDSMILJØ, OVERENSKOMST,
MEDLEMSKAB OG MEGET MERE.

RING 8024 1010
FAGBEVÆGELSENS HOTLINE

WWW.JOBPATRULJEN.DK

JOBPATRULJEN
FAGBEVÆGELSEN - VI GØR DIG STÆRKERE!